

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové, soudkyně Mgr. et Mgr. Lenky Bahýľové, Ph.D. a soudce Mgr. Jiřího Lifky v právní věci

žalobce: **P. V. T.**
t. č. neznámého pobytu

zastoupeného opatrovnici JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou
sídlem Klimentská 1652/36, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
pošt. př. 21/OAM
Sídlem Nad štolou 3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 12. 2013, č. j. MV-124404-8/OAM-2013

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené opatrovnici **se přiznává** náhrada nákladů řízení ve výši 1 850 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž mu byla ve smyslu § 123 odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „**zákon o pobytu cizinců**“) uložena povinnost uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním v částce 7 260 Kč, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 12. 12. 2013.
2. Žalobce má za to, že byl v předcházejícím řízení zkrácen na svých právech. Konkrétně namítá porušení § 6 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“). Uvádí, že k jeho vycestování z České republiky dojít nemůže, neboť poté, co bylo vydáno rozhodnutí o jeho zajištění, na jehož základě byl umístěn do ZZC Bělá Jezová, požádal o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky.
3. Žalobce uvádí, že trvalý zajištění je v rozporu s čl. 1 odst. 2 a čl. 10 Ústavy ve spojení s čl. 5 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „**Úmluva**“). Podle naposled uvedeného ustanovení Úmluvy může být osoba zbavena svobody, probíhá-li proti ní řízení o vyhoštění nebo vydání. Žalobce byl zajištěn podle § 124 zákona o pobytu cizinců za účelem správního vyhoštění, přičemž však tento zákonem deklarovaný účel již není naplňován. S obecným odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva žalobce uvádí, že správní orgán má po dobu zajištění aktivně činit kroky směřující k realizaci správního vyhoštění. V případě žalobce však tomu z objektivních příčin být nemůže. Podle § 119 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, které staví vykonatelnost rozhodnutí o správním vyhoštění po celou dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany, totiž není žalobce vyhostitelný.
4. Žalobce namítá rovněž porušení § 123 odst. 1, 2 a 3 zákona o pobytu cizinců, neboť částka požadovaná k úhradě není prokazatelně spojena s jeho správním vyhoštěním. Uvádí, že vyjma deklaratorního výčtu jednotlivých položek, které do celkových nákladů mohou být zahrnuty, vymezuje zákon o pobytu cizinců rozsah nákladů především jejich účelem. Jsou to všechny ty náklady, které státu vznikly v souvislosti se správním vyhoštěním cizince. Žalobce nesouhlasí s povinností uhradit náklady, neboť nadpisu a dikce § 123 zákona o pobytu cizinců vyplývá, že povinnost cizince uhradit náklady podle tohoto ustanovení se vztahuje pouze na tu část nákladů, jež vznikly v souvislosti s pobytem cizince na území, která je vázána na správní vyhoštění.
5. Náhrada nákladů spojených se správním vyhoštěním nemá sankční charakter, ale pouze charakter reparační. Jejím smyslem není cizince penalizovat za jeho nezákonné jednání, ale pouze zmírnit majetkovou újmu státu, která mu v souvislosti s nelegálním jednáním cizince vznikla. Jedná se o tu část majetkové újmy, která má spojitost s vyhošťováním takového cizince. Cizinec je tedy povinen uhradit státu částku v takové výši, u níž stát prokáže, že byla vynaložena na vyhošťování cizince. Existenci příčinné souvislosti mezi správním vyhošťováním cizince a vynaloženými finančními prostředky tedy nejlépe prokáže fakt, že správní vyhoštění bylo realizováno. Úspěšnost realizace nicméně nemůže být jediným kritériem posuzování existence spojitosti vyhoštění a vzniklých nákladů.

V těchto dalších případech stát musí prokázat, že náklady byly vynaloženy účelně a že byly podniknuty kroky, které alespoň teoreticky k vycestování cizince z území mohly vést.

6. Žalovaný nárokuje částku v celkové výši 7 260 Kč, která je tvořena náklady spojenými s pobytem žalobce v ZZC. Tento pobyt však nelze automaticky bez dalšího považovat za okolnost spojenou se správním vyhoštěním. A to především za situace, kdy v jeho průběhu k vycestování cizince dosud nedošlo a z důvodu zjevných zákonných či faktických překážek ani dojít nemohlo. Je tedy potřeba podle žalobce postavit najisto, zda absence realizace správního vyhoštění je způsobena výše uvedeným důvodem. Správní orgán musí prokázat, že náklady byly vynaloženy smysluplně a byly podniknuty kroky, které alespoň teoreticky k vycestování cizince z území mohly vést. Je však zřejmé, že zajištění žalobce v ZZC v současné době nevede k jeho vycestování či vyhoštění.
7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že argumentace žalobce neprokazuje nezákonnost a nesprávnost napadeného rozhodnutí. Odkazuje plně na obsah správního spisu vztahující se k vydání rozhodnutí o náhradě nákladů spojených se správním vyhoštěním. Ze spisového materiálu je zřejmé, že s žalobcem bylo dne 7. 11. 2013 zahájeno řízení ve věci úhrady nákladů spojených se správním vyhoštěním. Rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění bylo vydáno dne 27. 9. 2013 a dne 28. 9. 2013 žalovaný vydal rozhodnutí o správním vyhoštění. V souvislosti se zajištěním žalobce vznikly žalovanému za období ode dne 28. 9. 2013 do dne 29. 10. 2013 náklady, které jsou vyčísleny celkovou částkou 7 260 Kč a které je podle rozhodnutí žalovaného v souladu s ustanovením § 123 odst. 5 zákona o pobytu cizinců povinen žalobce zaplatit. Jelikož náklady spojené se správním vyhoštěním nebylo možno uhradit z jistoty ani z peněžních prostředků žalobce, jež by bylo možno použít, byť i k částečné úhradě výdajů spojených s jeho pobytem v zařízení ve smyslu ust. § 146 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, byla tato povinnost ve smyslu ust. § 123 odst. 5 shora uvedeného zákona uložena žalobci, který má být vyhoštěn na základě rozhodnutí o správním vyhoštění.
8. K jednotlivým námitkám žalobce pak žalovaný uvádí následující. Na rozdíl žalobce je žalovaný přesvědčen o tom, že tento byl v rozhodném období umístěn do zařízení pro zajištění cizinců v souladu se zákonem z důvodů podrobně popsanych v rozhodnutí správního orgánu, a proto i povinnost žalobce uhradit náklady spojené s jeho správním vyhoštěním považuje žalovaný za oprávněné. Skutečnost, že je žalobce povinen tyto náklady uhradit nemá sankční charakter, nýbrž se jedná pouze o úhradu za stravu a ubytování žalobce pobývajícího v ZZC za výše uvedené období, nikoli o jeho penalizaci. Tyto náklady prokazatelně souvisí se správním vyhoštěním žalobce. S ohledem na všechny shora popsané skutečnosti žalovaný nesouhlasí s tím, že by ve věci postupoval nezákonně, přičemž výše požadovaných úhrad a jejich oprávněnost nebyly podanou žalobou zpochybněny.
9. Ze správního spisu se podává, že Policie České republiky vydala dne 27. 9. 2013 rozhodnutí č. j. KRPA-215562/ČJ-2013-000022, kterým podle § 124 odst. 1 písm. b), c) zákona o pobytu cizinců žalobce zajistila za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody. Toto rozhodnutí bylo vydáno, neboť žalobce na území České republiky pobýval nejméně ode dne 13. 7. 2013 do dne 27.

9. 2013 bez víza a bez cestovního dokladu, jakož i v rozporu s vydaným rozhodnutím Policie České republiky ze dne 6. 6. 2013, č. j. KRPA-215562/ČJ-2013-000022, o správním vyhoštění žalobce (se stanoveným zákazem vstupu na území členských států EU v délce 1 rok), které nabylo právní moci dne 12. 6. 2013.
10. Žalobce byl dne 27. 9. 2013 umístěn do zařízení pro zajištění cizinců v Bělé –Jezové. Dne 7. 11. 2013 zahájil žalovaný se žalobcem správní řízení ve věci úhrady nákladů spojených s rozhodnutím o správním vyhoštění a žalobci byly zaslány příslušné dokumenty (oznámení o zahájení správního řízení, usnesení o stanovení lhůty k podávání návrhů a výzva k seznámení se s podklady k rozhodnutí; k nimž se však žalobce ve stanovených lhůtách nevyjádřil. V odůvodnění napadeného rozhodnutí je rozvedeno, že výše nákladů vychází z vyhlášky č. 447/2005 Sb., kterou se stanoví výše nákladů na ubytování, stravování a přepravu po území České republiky cizince zajištěného za účelem správního vyhoštění (strava na osobu v kalendářním dni ve výši 112 Kč a ubytování ve výši 130 Kč) za období 31 dnů od 28. 9. 2013 do 29. 10. 2013, tj. 7 502 Kč, z toho náklady za stravu ve výši 3 472 Kč a za pobyt v zařízení pro zajištění cizinců ve výši 4 030 Kč.
11. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
12. Především je třeba s ohledem na argumentaci žalobce zdůraznit, že předmětem přezkumu v dané věci je pouze rozhodnutí žalovaného o úhradě nákladů spojených se správním vyhoštěním, a nikoli rozhodnutí o zajištění cizince. Proti zajištění a trvání zajištění mohl žalobce brojit příslušnými právními prostředky, které mu právní řád ČR přiznává. V řízení o žalobě podané proti rozhodnutí o uložení nákladů spojených se správním vyhoštěním není možné posuzovat námitky, které se vztahují k rozhodnutí o zajištění cizince; soud se proto těmito námitkami (sub 3) nezabýval.
13. Institut úhrady nákladů spojených se správním vyhoštěním je upraven v ust. § 123 zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení zákona jednak podává výčet a pořadí osob, které jsou povinny náklady spojené se správním vyhoštěním uhradit, jednak specifikuje, o které náklady se jedná.
14. V daném případě není sporu o tom, že pravomocným rozhodnutím bylo žalobci uloženo správní vyhoštění, ani o tom, že žalobce byl v této souvislosti umístěn v zařízení pro zajištění cizinců (ZZC). Náklady vzniklé zajištěním žalobce v ZZC byly vynaloženy na upokojení základních potřeb žalobce (ubytování, stravování). Účelnost či smysluplnost vynaložení těchto nákladů na zajištění základních životních potřeb zajištěné osoby je dána přímo jejich charakterem a osobou adresáta poskytovaných služeb. Skutečnost, že následně nemohlo být rozhodnutí o správním vyhoštění vykonáno, t. j. že žalobci nemohl být ukončen pobyt na území ČR, nemůže mít vliv na rozhodnutí o povinnosti uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním. V daném případě není podstatné, zda situace, kdy nelze rozhodnutí o správním vyhoštění vykonat, nastala v důsledku jednání žalobce (ať už tím, že využil zákonem dané možnosti a požádal o mezinárodní ochranu, nebo tím, že nerespektoval právní řád ČR) nebo v důsledku jiných okolností nezávislých na jeho

jednání (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2009, č. j. 2 As 32/2009 – 63, či ze dne 24. 11. 2016, č. j. 4 Azs 184/2016-48).

15. V naposled odkazovaném rozsudku k pak k tomu Nejvyšší správní soud uvedl, že *„účelnost nákladů spojených se správním vyhoštěním nemá souvislost s tím, zda k realizaci správního vyhoštění skutečně dojde, ale vyplývá z charakteru poskytovaných služeb. (...) jiná situace by nastala, pokud by došlo k zajištění stěžovatelky v rozporu se zákonem. Pak by totiž náklady zajištění vznikly v důsledku nezákonného rozhodnutí a jednalo by se o situaci, kterou se již Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 14. 11. 2008, č. j. 2 As 30/2008 - 61, v němž mimo jiné uvedl, že „došlo-li v rámci řízení o vyhoštění k nezákonnému zajištění cizince (zajišťovací rozhodnutí bylo zrušeno soudem), nelze cizinci náklady vyhoštění (představované náklady na zajištění) uložit k úhradě.“* O takový případ se však v posuzované věci nejedná, neboť předmětné rozhodnutí o zajištění stěžovatelky soudem zrušeno nebylo a toto rozhodnutí je třeba považovat za zákonné.
16. Soud proto uzavírá, že v daném případě se jedná o náklady spojené se správním vyhoštěním a zajištění žalobce bylo realizováno jako logický následek rozhodnutí o správním vyhoštění při splnění podmínek odůvodňujících tento postup. Správní orgán rozhodl o úhradě nákladů řízení se zajištěním spojených podle § 123 odst. 5 zákona o azylu tak, jak mu ukládá zákon. Povinnost úhrady nákladů správního vyhoštění zákon nespojuje s podmínkou vycestování žalobce z území ČR.
17. Z uvedených důvodů shledal soud žalobu jako nedůvodnou, a proto rozhodl podle § 78 odst. 7 s. ř. s., jak uvedeno ve výroku I.
18. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žalobce byl v řízení neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Žalovaný byl ve věci úspěšný, avšak náklady řízení mu nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Ustanovené opatrovnici, která je advokátkou, přiznal soud náklady ve výši jedné poloviny za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 2 písm. g), ve spojení s § 11 odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a sice za souhlas s ustanovením opatrovnice pro doručování. Podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, činí výše odměny za jeden úkon právní služby 3 100 Kč, polovinou je 1 550 Kč. Náhrada hotových výdajů pak dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu tvoří 300 Kč za jeden úkon. Odměna opatrovnice tak činí 1 850 Kč; opatrovnice není plátcyní DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 6. 6. 2018

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu